

Határ Győző

SHANGRI-LA

Fiatal verbunkos házaspár. Belibbennek, biztosra mennek. Nem közlik, nem érzékel-
tetik; csak hirtelen sejtelmem támad, hogy ők azok. Shangri-La követei

Ők – a Fölöttes Régiókból akik lejönnek, méltóságos aláereszkedéssel, nem éppen
értem, hanem mindenkéért; de – megtisztel a megkülönböztetés, hogy előrevesznek
személy szerint

Verbuválnak: homloktükrözéssel, üstök-felszikkázással, csillagszóró-öngyulladással
– már akinél tapasztalják, hogy rozikrucianus kiszemeltek, hogy a Shangri-La Nyájá-
hoz tartozók. Oda verbuválnak

vajon honnan is, honnan-honnan nem: a téltúlontúli Legmagasabból, amely már
Vele határos, és ahonnan Shangri-La kezdetét veszi azzal, hogy onnantova elterül
sűrögnek-forognak, de mindig velem és személyem körül – nagy a forgalom a bolt-
lakásban, merthogy a bolt egyúttal lakás is – itt élek s lakom időtlen idők óta, csalá-
dostul, fiatal feleséggestül, a lányommal. Mennék-e. Nem kérdik, csupán mosolytekin-
tetükkel értésemre adják. Sok-sok szeretetajándék vár Shangri-Laban, amely minde-
nestül enyém, s ha egyszer fenn vagyunk, együtt lubickolhatunk a közösben.

Nos igen: mennék-e. Mitévő legyek? Haboznék, de nem engedem, hogy habozá-
som az arcomra kiüljön, nehogy azt higgyék, hogy. Ne higgyék

de még mennyire: bizony, hogy bizony

vagy csak úgy, tovatűnéssel? Menjek, ne menjek? Mit mondok a családomnak, fiatal
feleségemnek, ha már nem vagyok sehol: hogy miért van ez így?

A verbunkos ifjú pár olvas a gondolataimban: nem kell mondani semmit, tudni
fogják, abból, amit tudniuk kell, annyit, amennyi rájuk tartozik.

Gyors lihegés, sóhaj, mély lélegzetvétel. Fellélegzés, felszabadult, gyors elhatározás

Ha mennék is (ha mernék is): mit vigyek magammal?

mindent, amit csak akarok. Vihetünk akármiből akármennyit, odakint várnak:
nagy a rakodótér, motoros a szán

szán? Hát nem repül?

De, de, másképp nem is tud, csak repülve

Könyveket is, mennyit, lehet sokat? A karosszékeket? Egy rend ruhát?

Eltűnődve mulatnak. Mindent, akárhányat. Nem mintha Shangri-La szállásain ka-
rosszékekben hiányt szenvednénk, de még függőágyban se –

Függőágyban...?

Határozotam. Velük tartok. Megyek. Máris indulok. Megszokták, nem csodálko-
znak; ide-oda libbennek, boldogok. Bensőségesek

összemosolygunk. Sugarasak. Amilyen Shangri-La és mindenki odafenn, abban az
égen úszó Mennyezet-Országban. Sugarasak. Nem különösebben, de mindig
megtálosodom. A világvégére – akár

hol a lélekjelenlétem? Az is, megvan, itt van

összekapodom ezt is, azt is, semmit nem sokallnak: bírja a szárnyas szán. A lexi-

konsort? Azt is. Történelmet, bölcséletet? Azt is. Bélyeggyűjtés, tarot-kártya, numizmatika? Azt is. Babonák, népszokások? Azt is.

sorra ürülnek a könyvtárpalcok: fáradhatatlan hurcolóik vannak, ki a hátán, ki vállra vetett csarnoki szatyorban. Költöztetnek, utazom. A boltlakás forgalmas, a tolongásban szándékaimból senki nem vesz észre semmit. Milyen ruha legyen rajtam? Nem baj, ha bő és buggyos? Nem baj – nevetnek –, majd szépen lebeg a szélben. Helyes. Nagy repülés lesz, de már sietős is: talán ezt a szilvakéket, az új, az még sokáig kitar

hát akkor legyen a szilvakék: a kék a végtelenségig kitar – abban kezdünk új életet gyorsan magamra ölténém, de hova is tettem. Zsebkendő, cipőhúzó, nadrágszűj – hogy az is legyen. Nyakkendőű a dugótemetőben. Megvan. Nyakon ragadom. Én tele vagyok repeső reménnyel, ők boldogok (csak azért nem fékevesztem, mert Shangri-Laban mindenki mindent mérsékel, a mértékletet is mértékkel méri: ez járja illendőségből, és ez a divat)

ebben a nagy sürgés-forgásban már indulhatnak; de senki nem türelmetlen, senki nem sürget. Hogyan mondjátok: a téltúlontúli Trinidad után való Reménység Fokán is túl, szemközt az Elefántcsontrakkal? Hány napi járás?

Nem járás: repülés

én is úgy képzeltem: hogy alant a mélyben, mélyen alattunk maradoznak el, s azzal végképp elhagyjuk Malabárföld nyomorúságos sárványog kulipintyóit, a felugató kutyáólak katasztereit, amik a földi téreken a teret benépesítik, s ahogy szeljük az égi tért, mármint a teret, a szárnyaink is kinyílnak?

Ki hát, bár fölösleges kinyílniuk: a szán elég szárnyas ahhoz, hogy odaérjünk, ahová rendeltetünk, sebes nagy szárnyalással

S akkor hogy hogy nem, az asszonyka kiböki, nagy véletlenségből, két félmosoly között. Az Elefántcsontrakkal magasságában, de a zátonyfüzértől nem messze.

Megütközve hallom. Akkor hát ezen az én térképemen is? Itt is: rajta van?

Rajta kell legyen

(ami szöveget üt a fejembe: mi a manó. Nem tenném szóvá, de ha már kell, ne akkor, amikor már késő:)

Shangri-La? Hogy az rajta volna a merkátortérképen, mindenestül? Hát nem föltötesen úszunk s túl a túlontúlnanon, a levegőég tetején?

A verbunkos ifjú pár. Összenéznek, elnevetik egymást. Kikacagnak. Jókedvükben vagy csak engem, rajtam, a hiszékenységen? Nem mondom, hogy gyanút fogok, de megfordul a fejemben: hogy hátha mégis – mégse. Észrevétlen észre térek, s mire eldönténém, már döntöttem is

maradok

az én szégyenem, a magam gyalázata marad. Senki nem fogja megtudni, hogy indulófélben voltam, s most, ahol állok, ihol vagyok lelombozva, mereven, visszamaradóban

azonnal rendelkezem: kérem, visszahordani mindent. A helyére? Igen, mindent, oda, ahol volt. A helyére. Nyomatékosan. A könyveket; a csecsebecskéket; a kiszemelt emléktárgyakat, az ezüstnyelű hajkefét, a feleségem ifjonti fényképét aranykeretben, az összecsukható tábori székem, a boternyóm, a párizsi *Lalique* virágvázám (úgy is, minek? Az égben nem terem virág)

az égben nem terem virág

Már raknák is vissza szaporán a nehéz lexikonsort, amikor a falra szerelt, túlterhelt

könyvespolc jobb sarka kilazul, a tákolmány trapezoid alakúra torzulva balról lenyakklik, és fél sarkával a padlóra zuttyan

hull a vakolat, zuhognak a kirepedő üvegcserepek a képekről

kapkodunk. Megtámogatnánk, ha még amit lehet, de a könyvrakaszok dőlése alól csak annyi időnk van, hogy félreugorjunk. Én még támasztanám, ha mit amíg lehet

kiélezett beszélgetésfoszlányok, félremondott sziszegő félszavak: nem rám tartozik, de elkapom: hogy „a Géza. Már megint? Igen, ő. Szivart lopott meg likőrt: részegre itta magát az árnyékszéken. Még sok bajunk lesz vele”... Ki lehet az a Géza, hány Gézájuk van? Meg a Lajos, aki a segédmotoros mizsei szajrébicajjal elszáguldott, és neki nem, de a bicajnak nyoma veszett? Meg a Simlis Simi, aki a közös kasszában oly mélyre nyúlt, hogy lenyúlta a közösség pénzét, és a nyugdíjigényesek pinkabetétje mind oda?

hány ilyen Lajosuk, Simijük van a függőágyások körül? Kinézerek, granicsárok, jegyüzérek, drogos déenes-kutatók, szénlánccal-láncolók? Mi ez az egész? Ez is egyike azoknak a jámborita közösségeknek, az átszellemültek agymosodájából ahonnan kitanzorognak, az utópista testvérülés: alighogy megalapították, az omlás alá állnak, és rozikrucianus módra máris marják egymást?!

búcsúzkodunk: szívélyes-nyájasan, kezet rázás nélkül, három lépés tartózkodó távolából. Se neheztelés, se harag. Ők mennek, én maradok. Még hogy rajtaveszteni? Sötétbe ugrás? Ha bolond volnék. Nem azok, akiknek mondták magukat. „Averbunkos ifjú pár. Shangri-La követői” Ők?! Nem mondtak semmit. A nagy útra kiválasztott ruhámat is viszontlátom: szilvakék, de elrongyolva érkezik: a raktártérszögekbe beleakadt...

negédesen mosolyognak a fonákján: mennének már. Csak mennének már. Hogyan magyarázom a családomnak, a lányomnak, a fiatal feleségemnek? Kicsibe múltott, hogy bedőltem nekik, és eltűntem, mit sem törődve azzal, hogy hiányom betölthetetlen

azt hazudták, hogy odavisznek. Meghazudták az Üdvözültek égen úszó szigetét. Pedig csak arról a lakatlan zátonyfüzerről volt szó, ahová lasszóval fogdossák a magamfajta istenbarmait, rabember telepesnek – nem messze a Fekete Földrész partjaitól, a Hiú Reménység Fokánál

elhordták magukat mézmosolyos-nyájasan, s most itt állok megfürödve – nekem ugyan egy örökkévalóságra lelohasztották üdvözülhetnékem. Itt roskadozom az összedúlt, félig romos boltlakásban, ahol a leszakadt mestergerendát tartogatom, hogy a derekam belemarjul, s hallom a törésvonal futását, ahogy a vállcsontom alatta megroppan és beléreped?

hogyan fogom helyrehozni a helyrehozhatatlant: kiheverni Shangri-La elvesztését...?

(álom: 1999. 02. 10.)